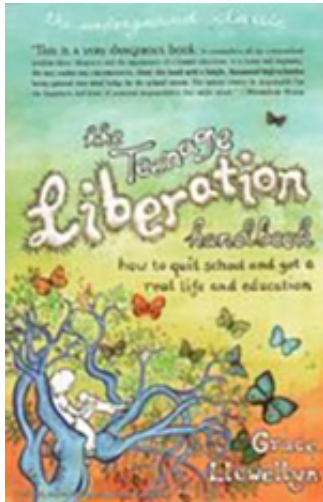

Grace Llewellyn - The Teenage Liberation Handbook

Dit boek is een complete *toolkit* voor iedereen die zich oriënteert op 'home schooling' of stoppen met school. Het is met name geschreven voor de tieners die daar zelf over nadenken. Het is misschien wel het belangrijkste boek dat mensen voor een dergelijke thuisscholing gebruiken om te weten te komen wat de strategieën en mogelijkheden zijn die daarbij horen. [Gatto](#), een enigszins verwant schrijver, bekend vanwege zijn '[Dumbing Us Down: The Hidden Curriculum of Compulsory Schooling](#)', schrijft op de achterflap 'Sooner or later you're going to realize that you've been cheated out of a real life by missing a real education—when that time comes [Grace Llewellyn's](#) Handbook will save you a thousand hours of frustration, false starts and missed opportunities. Anyone who follows this clear blueprint is certain to meet the future with courage, enthusiasm, resourcefulness and the abundant love of life that the author has.'

En wie wil dat nou niet. De aanstekelijke toon en persoonlijke en vrijgevochten blik op het leven levert een plezierig boek op vol prachtige verhalen over autodidacten, thuisscholers, en mensen die hun onderwijs in eigen hand hebben genomen. Het sluit aan bij belangrijke en invloedrijke werken van met name [John Holt](#) en het 'unschooling' van ook [Illich](#), maar Llewellyn weet hier een grote liefde en aandacht voor kinderen aan toe te voegen.

A healthy adult society would acknowledge the beauty of youth, make up some good poems about it, and then not think about it too much. There are certainly more productive activities in life than fixating on the rosy cheeks you'll never have again. But since we do not have a healthy adult society, we get all bent out of shape over it, create a cult of young-beautiful-people-in-magazines, and punish real live teenagers by telling them they are ugly.

School gaat over autoriteit, passiviteit, nadruk op antwoorden in plaats van vragen, academische oriëntatie, manipulatie. En dat alles beperkt vrijheid en legt die mooie jeugd onnodig aan banden. Het maakt de liefde voor leren kapot. Nieuwsgierigheid moet op zijn eigen tempo kunnen

werken. Uiteraard zijn er mensen die je vertellen wat je wel of niet mag op bepaalde momenten, of die je belangrijk advies geven, die je dingen vertellen die je nog niet wist, die je mogelijkheden bieden om je cultureel of maatschappelijk te ontwikkelen: de vraag is op welke manier je dat laat gebeuren. Onderwijs is bij home-schooling evengoed gestructureerd als binnen scholen, alleen anders gestructureerd (en de mate waarin je structuur wens of nodig acht kan bij beide ontzettend afhangen van religieuze en filosofische overtuigingen, ze worden door Llewellyn samengevat). Llewellyn weet het zeker: intellectuele ijver is van iedereen. Dus maak je geen zorgen over of je het kan en of je wel gemotiveerd genoeg bent: dat zijn vragen die ertoe doen in scholen, maar bij thuischoling werk je geheel en al vanuit je eigen kracht en op basis van je eigen ontwikkeling. Dat gaat vanzelf wel goed.

Als onderwijs een initiatie is tot volwassenheid, dan is het op dit moment op zijn minst een hele vreemde initiatie. Traditionele culturen hadden ook vreemde rituelen (Llewellyn haalt bijvoorbeeld een Apache ritueel en een Sioux verhaal aan) maar die waren visionair: die lieten op een fundamentele, uitvergroete manier zien waar cultuur en volwassenheid over gaan. In visionaire verbondenheid met een diepe gevoelde realiteit. Als wij dat zouden doen zouden we de consumententropen en zielige gedragingen van volwassenen uitvergrooten en onze droevige levenswijze tonen. Een initiatie tot een toekomst van consumentisme en hard werken moet je niet willen. Ook als je jong bent geef je je leven vorm. Blijf niet hangen bij ideeën over de toekomst en speculaties over wie je wil worden. Het is niet zo dat je onderwijs nodig hebt om een baan te kunnen krijgen. Het is ook niet zo dat je zonder school per definitie kennis en vaardigheden gaat missen later in het echte leven. Je bent al iemand, je zit al middenin het echte leven, en je moet je tijd hier en nu goed gebruiken. En dat zal je in de toekomst ook moeten doen.

Llewellyn predikt geen *vrijheid blijheid* of zweverig gedoe. De toon is tegelijk liefdevol én activistisch. Hoewel ook enige spirituele taal en wat Chinese filosofie daarbij niet wordt geschuwd. De grote boosdoener is niet onderwijs, maar 'compulsory schooling'. De onderwijsplicht. Of, als het niet helemaal verplicht is om alsmaar op die scholen te zitten, dan toch het geheel controlerende van het leven van de leerling of student waar de keuzeruimte om werkelijk vrij te kiezen en daaraan opvolging te geven zo klein of gecontroleerd is dat het daarmee alsnog verplichtend overkomt. En school is toch bovenal juist een dergelijk verplichtend web van controle. Dit is het fundamentele uitgangspunt van dit boek op basis waarvan de bevrijding van de tiener wordt aangevallen. Met Bertrand Russell, Whitehead, en op basis van verwijzingen naar vele *Growing Without Schooling* magazines (opgericht door Holt) wordt het uitvergroet. En natuurlijk zou je het verplichtende karakter ook binnen scholen tegen kunnen gaan, maar bij Llewellyn gaf het lezen van Thoreau over belasting de doorslag: als je werkelijk tegen belasting bent dan moet je uiteindelijk niet zorgen dat de belasting wordt verlaagd maar proberen alle belastingkantoren te sluiten of mensen ervan weerhouden ook maar iets met belasting te maken te hebben. Opvallend: vergelijk ook [de keuze die Boeke maakte](#) omtrent belasting en onderwijs!

In vele passages wordt het standpunt over school duidelijk gemaakt, hieronder een paar kenmerkende:

If you don't like being shut up with your peers all day, that doesn't mean you're socially maladjusted. Why should you prefer the company of hundreds of people your own age to a healthy mix of more diverse people?

School socializes you into narrow roles. Girls wear makeup. Boys play football. Girls giggle. Boys stammer and grunt. All teenagers are incapable of serious thought—unless they're nerds or at least "different." School destroys self-esteem.

Schools create meaningless, burdensome problems for you to solve. School claims to be a system which is accountable to the larger world around it. In other words, what you learn in school is supposed to help you make sense of the rest of the world. In good moments, you do learn useful information. But much of your time in school is spent simply learning how to get along in school.

Stoppen dus met die school. Neem je onderwijs in eigen hand. En hoe je dat daadwerkelijk kan doen wordt heel sterk uitgelegd. Je krijgt suggesties voor wat je daarna moet gaan doen, je krijgt voorbeelden van mensen die het hebben gedaan en er volgt een lijst met adressen en websites en dergelijke om je verder te oriënteren. Denk aan het vinden van gelijkgestemden, het abonneren op de juiste zines, het kiezen van hoe je jezelf gaat positioneren, het soms ontzettend moeilijke overtuigen van je ouders inclusief het voeren van een goed gesprek met hun daarover, het uitschrijven en de rechterlijke consequenties, alles komt uitvoerig en overtuigend aan bod. Per land worden aanknopingspunten en tips gegeven, ook Nederland komt kort langs - het is interessant om de internationale verschillen omtrent dit thema te zien. Uiterst belangrijk is ook het jezelf rust gunnen, wat bij normale school vakantie heet maar wat bij dit soort zelf-onderwijs niet moet worden vergeten. Als je qua geld niet uit komt kan je altijd nog werken en leren combineren en zo geld te vergaren en datgene wat je leert meteen in de praktijk brengen. Het is goed als je creatief wordt om de dingen die je nodig hebt te krijgen of maken. Het is ook alleen maar mooi als je de plekken weet te vinden waar je dingen mag lenen of tegen inspanning kan absorberen. Waar een wil is, is een weg. Musea, bibliotheken, kranten, TV en radio, internet, campings, kleine winkeltjes: er zijn talloze plekken om dingen te vinden om te leren. Misschien kan je zelfs naar een school stappen met de vraag of je van hun spullen gebruik kan maken. Trek erop uit, experimenteer, ga het avontuur aan. Regionale geografie is een mooie opstap. Begin bij je eigen achtertuin. Lees gewoon een paar boeken die je interessant vind en verdiep je in verhalen, anecdotes, mythologie, fabels of wat ook dat je aanstaat. Kom erachter wat je vind dat belangrijk is om te weten. Llewellyn doet een heleboel suggesties, genoeg voor jarenlang studieplezier. Je weet zelf het meeste van je eigen leren!

Ze maakt duidelijk dat het dan ook helemaal geen aanval op onderwijzers of leraren is, ze was er zelf een en dat spreekt voor haar. Docenten weten veel van klasmanagement, het volgen van procedures, het aantonen dat je iets kan - maar jij bent zelf de expert als het gaat om je eigen leren. Dat is het enige. Niet alle docenten zijn verkeerd, het probleem zit zelfs niet bij de docenten.

De docenten moeten zich alleen niet door het verplichtende schoolsysteem laten leiden, en de meeste docenten willen dat ook niet, maar ze leggen zich er volgens dit boek simpelweg bij neer. Zij zijn gedwongen een bepaalde rol in school te spelen die ze ze zelf niet ambieren maar waar ze ook nauwelijks aan onderuit komen. Onderwijs is een prachtig vak en een zeer waardevol beroep, maar binnen het verplichtte onderwijs gaat al het goede ervan verloren. Desalniettemin wordt ook een voorbeeld gegeven van een geweldige docent:

A few teachers are amazing enough to conquer. In their classes, something strong and beautiful happens, despite all the unpleasant forces of the opposition. The classic example is [Elliot Wigginton](#), who started an oral history program in Georgia. His students write the famous Foxfire books and magazines. These books enlighten the whole world both about the richness of Appalachian culture and the capabilities of teenage journalists.

Het kernwoord is vertrouwen. De mensen die het verplichte onderwijssysteem hebben ingevoerd hadden misschien wel de juiste idealen voor mens en maatschappij, maar geen enkel vertrouwen in de mensen zelf: blijkbaar hadden ze enkel vertrouwen in hun eigen kunnen alsof enkel zij degenen zouden zijn die konden bedenken hoe de schooltijd moest (met een nadruk op het verplichtende karakter) worden gevuld. Dit is de basale fout die er is gemaakt. Dit is waar we met recht tegen in verzet zouden moeten komen. Thuisscholers en autodidacten hebben dit vertrouwen wel en ze hebben in de geschiedenis dit vertrouwen nooit beschaamd.

En Llewellyn is iemand die een dergelijk vertrouwen in volle gloed op papier weet te zetten. Geweldig voor de tiener die genoeg heeft van school en zijn eigen weg wil bepalen. Maar ook voor docenten die op basis van dit vertrouwen het verplichtte van het onderwijs willen doorbreken. Maar vooral voor iedereen die zoekt naar een manier om de leerling zelf eigenaar te maken van zijn of haar onderwijs. Daar waar persoonsvorming en socialisatie werkelijk vanuit eigenheid en vrijheid kan aanvangen.